

www.idescat.cat/manifestdades

Organismes adherits

- + Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS)
- + Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua)
- + Barcelona Graduate School of Economics (Barcelona GSE)
- + Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA)
- + Centre d'Estudis Demogràfics (CED)
- + Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP)
- + Centre de Recerca en Epidemiologia Ambiental (CREAL)
- + Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat)
- + Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA)
- + Societat Catalana d'Estadística (SCE)
- + Institut Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI)
- + Xarxa de Referència en Economia i Polítiques Públiques (XREPP)

Manifest de les dades

En ocasió del Dia Mundial de l'Estadística,
convocat per l'ONU
el 20 d'octubre de 2015

Manifest de les dades

Justificació

Estem en l'era de la revolució de les dades, un cop superada la revolució industrial i la informàtica. L'activitat humana en societat, l'Administració pública i les organitzacions privades, generen un gran volum de dades, que serà la font de riquesa del segle XXI, com el petroli ho va ser per al segle XX o el vapor per al segle XIX.

Amb aquest Manifest volem conscienciar les administracions i la societat que una utilització correcta de les dades pot fer aparèixer moltes i diverses oportunitats en diferents ordres de la vida social i econòmica del nostre país.

Alhora, les societats que no siguin capaces d'aprofitar aquestes oportunitats quedaran enrere pel que fa a transformar la realitat econòmica i social i proporcionar als seus ciutadans millors condicions de vida i de desenvolupament personal i col·lectiu.

Naturalment, la utilització de les dades en el sentit que defensem en aquestes pàgines s'ha de fer amb total respecte a la privacitat i confidencialitat de les dades personals; cal fer ús sempre que sigui possible de dades anonimitzades i, en cas que sigui convenient utilitzar dades individuals, cal fer-ho amb totes les garanties ètiques i de seguretat legal i tecnològica necessàries en el disseny i la realització dels projectes de recerca.

Dades per a la transparència i la confiança: per a la democràcia

La transparència en les decisions polítiques i la rendició de comptes en la gestió de recursos públics és una exigència de la ciutadania, que vol poder confiar en qui l'administra.

La transparència comença en la disponibilitat de les dades sobre l'acció política i els seus resultats. Si les dades estan disponibles, els ciutadans, els moviments socials, els investigadors i tots els agents interessats, tindran els elements per poder opinar i incidir en la gestió de la cosa pública, en la democràcia. La rendició de comptes suposa fer visibles els processos de presa de decisions, així com els mètodes aplicats, els seus paríctips i els resultats obtinguts. La millora de la transparència té un impacte en el benestar de la població a través del disseny de millors polítiques (inversió pública efectiva i eficient, recursos humans qualificats, reguladors independents).

En el sector públic, tenir accés a les dades de l'Administració garanteix la transparència, l'eficiència i la igualtat d'oportunitats. La transparència perquè es poden consultar i tractar dades que vénen directament de les fonts oficials; l'eficiència perquè ciutadans i organitzacions poden crear serveis més enllà del que la mateixa Administració és capaç, i la igualtat d'oportunitats perquè l'accés a les dades és el mateix per a tots els interessats, al mateix moment i al mateix lloc.

De manera primordial, l'accés a la informació dóna poder a la ciutadania i permet als individus i col·lectius prendre millors decisions i tenir un rol més actiu a la societat. Si bé les implicacions en l'àmbit personal i familiar són clares pel que fa a l'educació, l'ús de serveis sanitaris, la participació en el mercat laboral, etc., també hi ha experiències de millores en la cohesió social i comunitària aconseguides mitjançant la major participació ciutadana a través de l'ús de les dades disponibles.

La gestió de la informació requereix a l'Administració una aproximació estratègica i polítiques de suport a la generació, compartició i ús de la informació, i és la seva responsabilitat garantir l'ús apropiat de la informació dins dels límits existents establerts a les diferents normatives i generar confiança a la ciutadania. Per tant, l'Administració ha de donar compte de quines dades es recullen, com s'emmagatzemen i es protegeixen, quins usos tenen i com s'utilitzen per a la millora de les polítiques públiques.

És també responsabilitat de l'Administració promoure el coneixement sobre l'ús i la interpretació de les dades i promoure'n la utilització.

Dades per millorar les polítiques públiques

Per prendre decisions, per planificar i executar les polítiques públiques, i sobretot per avaluar i mesurar-ne els efectes, és de cabdal importància utilitzar i reutilitzar les dades disponibles.

L'estadística pública ha d'estar al centre dels debats polítics. Especialment en temps d'escassetat de recursos, analitzar amb dades a la mà que ha funcionat i per què ha funcionat és fonamental.

Molts serveis públics poden millorar si s'utilitzen sàviament les dades en mans de les administracions públiques. Tothom estarà d'acord que s'utilitzin les dades si s'assegura que la privacitat de les persones es respecta. És important donar la seguretat que en utilitzar les dades mai es pugui reconèixer a quina o quines persones corresponen les dades.

La utilització de les dades per part d'investigadors d'institucions de recerca acreditades també pot ser molt útil per millorar els serveis i les polítiques públiques. Si posem en mans dels investigadors dades que reflecteixin la complexitat de la nostra societat, les estructures familiars, l'educació i els seus resultats, el mercat de treball i del no-treball, l'activitat econòmica i social d'èxit i de fracàs, els investigadors ens ajudaran a trobar quines polítiques o serveis funcionen i quines no.

Així, les dades contribueixen a la creació de la cultura de l'avaluació de les polítiques públiques. L'anàlisi de les dades de cadascun dels àmbits (sanitat, educació, treball, economia) interrelacionant les diferents fonts existents, permet conèixer l'efectivitat i eficiència de les polítiques, i és tremendament enriquidora per a la planificació. A més a més, la connexió de dades d'àmbits diferents (per exemple, educació i serveis socials, sanitat i educació, ensenyament i treball, economia i indústria, etc.) permet l'avaluació dels múltiples efectes de les polítiques públiques en la societat.

Per assegurar l'èxit en l'ús de les dades també cal que les persones responsables de les decisions polítiques i de la seva gestió tinguin coneixements bàsics en estadística i interpretació de dades per assegurar que les decisions que prenen estiguin ben fonamentades en benefici dels ciutadans.

Dades per al desenvolupament econòmic i social

A mesura que les dades són més abundants, estan disponibles en format electrònic, són de major qualitat i són vinculables entre diferents bases de dades, el camp que s'obre és immens. Així, la informació que es recull dóna lloc a noves formes de generar coneixement, en especial quan es conjuguen múltiples fonts de dades (genètiques, mediambientals, econòmiques, territorials, etc.). Per tant, la informació esdevé un actiu molt valuós per a l'Administració a l'hora de planificar i avaluar, però també per a tercers, especialment en recerca i amb el foment de l'ús de dades obertes.

El desenvolupament d'un teixit empresarial al voltant del disseny d'aplicacions per a telèfons intel·ligents i xarxes socials és l'aplicació més directa de les dades obertes. De fet, la Comissió Europea considera que les dades de l'Administració han de ser reutilitzades, ja que, a més de transparència, aquest alliberament suposa un motor per al desenvolupament de la societat de la informació, sobretot en el sector dels continguts i dels serveis digitals.

La disponibilitat de les dades permet també la creació de valor a partir de la recerca. Posar a la disposició dels centres de recerca les bases de dades de l'Administració permet fer un salt quantitatiu i qualitatiu de la recerca a Catalunya; fa que la recerca sigui molt més efectiva i eficient, i que repercuteixi en el benestar de la ciutadania. A banda de la producció pròpia de recerca, Catalunya es pot convertir en un pol d'atracció de professionals i capital, pot generar un clar avantatge competitiu i fer el salt de la recerca a la transferència de coneixement i al creixement empresarial.

D'aquesta manera es pot fomentar la creació d'un teixit empresarial basat en el coneixement derivat del món acadèmic, que tindria recursos amb una alta especialització i nous perfils professionals, capacitat de retenir i captar talent i capital, i un gran potencial de lideratge internacional.

Un enfoc estratègic d'aquest tipus permet la implicació de l'Administració, universitats i centres de recerca, empreses i societat civil, i genera ocupació i formació, cohesió social, innovació, coneixement i dinamisme empresarial. El retorn a la societat es fa efectiu en tots els aspectes: millors polítiques públiques, creixement econòmic, i evolució social i cultural.